

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จากแบบสอบถาม
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1. การศึกษารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
 - 1.1 ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ปี และได้รับการยอมรับในระดับประเทศ จำนวน 3 โรงเรียน
 - 1.2 ยกร่างรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
 - 1.3 ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
2. การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	1. วิเคราะห์เอกสาร 2. สอบถามความคิดเห็น 3. สนทนากลุ่ม	1. สารสนเทศและรายงานการประเมินตนเอง 2. กลุ่มเป้าหมายจำนวน 111 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 64 คน และผู้ปกครอง 45 คน	1. แบบสอบถาม 2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	ทราบสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
2. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	2.1 การศึกษารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เล่ม 2. สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3. กลุ่มเป้าหมายเพื่อร่างรูปแบบและคู่มือ จำนวน 12 คน คือ ผู้บริหาร 2 คน ครู 5 คน ผู้ปกครอง 5 คน มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ปี	1. แบบสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	ได้รูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีคุณภาพ

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
		4. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยมีประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 5 ปี เพื่อตรวจสอบร่าง รูปแบบและคู่มือ	1. แบบ ตรวจสอบ รูปแบบและคู่มือ	
	2.2. ทดลองใช้ รูปแบบการส่งเสริม ศักยภาพเด็กที่มี ความบกพร่องทาง สติปัญญา โดยใช้ กิจกรรมตามแนวคิด วอลดอร์ฟ ของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด กาฬสินธุ์	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 156 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 64 คน ผู้ปกครอง 45 คน และเด็กที่มี ความบกพร่อง ทางสติปัญญา 45 คน	1. แบบประเมิน ความสามารถ พื้นฐาน 2. แบบบันทึก ผลการพัฒนา เด็กที่มีความ บกพร่องทาง สติปัญญาเป็น รายบุคคล 3. แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง	ผลการพัฒนา ศักยภาพเด็กที่มี ความบกพร่องทาง สติปัญญา โดยใช้ กิจกรรมตาม แนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำ จังหวัดกาฬสินธุ์
	2.3 การศึกษาความ พึงพอใจที่มีต่อ รูปแบบการส่งเสริม ศักยภาพเด็กที่มี ความบกพร่องทาง สติปัญญา โดยใช้ กิจกรรมตามแนวคิด วอลดอร์ฟ ของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด กาฬสินธุ์	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 111 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 64 คน และ ผู้ปกครอง 45 คน	1. แบบสอบถาม ความพึงพอใจ	ผลความพึงพอใจ ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ที่มีต่อ รูปแบบการ ส่งเสริมศักยภาพ เด็กที่มีความ บกพร่องทาง สติปัญญา โดยใช้ กิจกรรมตาม แนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำ จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จากแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 111 คน โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561) ได้แก่

1.1.1 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน

1.1.2 รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน

1.1.3 ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 64 คน

1.1.4 ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open – ended Questions)

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.3.2 ผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นการสอบถาม โดยอิงกรอบประเด็นการสอบถามจากกรอบการประเมิน ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.3 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับร่าง คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ความตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นการถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item and Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ ได้แก่

1) นายมานิตย์ คำงาม ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2) ดร.นพดล ชุติจันทร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัด

ขอนแก่น

3) นายอัมรินทร์ พันธุ์ไฉ่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน

4) รศ.ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ประจำหลักสูตร ค.บ. การศึกษาพิเศษและ

การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) นายเรืองเวช ฝาสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.60 – 1.00 จำนวน 14 ข้อ

1.3.4 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข

1.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญนำไปศึกษาที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองและครูผู้ให้บริการ จำนวน 30 คน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

1.3.6 นำแบบสอบถาม ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 111 คน โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป ได้แก่ 1) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน 2) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 64 คน และ 3) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ดำเนินการในระหว่างวันที่ 1 – 8 มีนาคม 2561 ตามขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม

1.4.2 ผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นรายบุคคล

1.4.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประมวลผล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ มีดังนี้

1. การหาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
\sum	หมายถึง	ผลรวมคะแนน
R	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
		คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P	หมายถึง	ค่าร้อยละ
X	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
N	หมายถึง	จำนวนประชากร

3. การหาค่าเฉลี่ยของประชากร (μ)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

μ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของประชากร
$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของข้อมูลที่น่ามาคำนวณ
N	หมายถึง	จำนวนประชากร

4. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \mu)^2}{N}}$$

σ	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
X_i	หมายถึง	ค่าตัวแปร
μ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
$\sum (X_i - \mu)$	หมายถึง	ผลรวม
N	หมายถึง	จำนวนประชากร

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	หมายถึง	จำนวนข้อคำถาม
S_i^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
S_t^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การสนทนากลุ่ม

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561) ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 คน และผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และครูที่ให้บริการในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ข้อมูลจากประเด็นคำถามที่มีโครงสร้าง เพื่อบันทึกคำตอบที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดวอลดอร์ฟและเพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างประเด็นคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2.3.2 จัดพิมพ์แบบบันทึกข้อมูล และประเด็นคำถามฉบับร่าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์

2.3.3 นำแบบบันทึกข้อมูล และประเด็นคำถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในระยษนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

2.4.1 ศึกษาเอกสารและหลักฐานการดำเนินงานสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2560 และรายงานการดำเนินโครงการตามแนวทางการศึกษาวอลดอร์ฟปีการศึกษา 2560

2.4.2 จัดการประชุมสนทนากลุ่ม มีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 คน และครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 5 คน โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม และประเด็นคำถามที่สร้างขึ้น ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 22 มีนาคม 2561

2.4.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้ โดยจัดจำแนกประเภทตามประเด็นที่ศึกษา

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่มของผู้ปกครอง และครูที่ให้บริการจากสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเอกสารและข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์แล้วนำเสนอโดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลประกอบด้วย ผลการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เล่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.1.2 การศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ปี และได้รับการยอมรับในระดับประเทศ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน ในวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 2) โรงเรียนอนุบาลบ้านรัก ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2561 และ 3) ศูนย์เด็กก่อนก่อนเกณฑ์ วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2561

1.1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยกร่างรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนำข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 การสังเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) และการศึกษาดูงาน (Site Visit) ของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มาร่วมกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครู จำนวน 5 คน และผู้ปกครอง จำนวน 5 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่และมีเด็กในความดูแล มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

1.1.4 การตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสร้างและพัฒนารูปแบบ จำนวน 1 คน ด้านการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ด้านการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 1 คน และด้านการศึกษาวอลดอร์ฟสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 1 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็น 1) แบบสังเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ 4) ตรวจสอบรูปแบบ

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

1.3.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ปี และได้รับการยอมรับในระดับประเทศ โดยมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.3.1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษา

1.3.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษา

1.3.1.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบภาษา ความเหมาะสม ครบถ้วน และความสอดคล้องของประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษา ดังนี้

- 1) นายมานิตย์ คำงาม ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- 2) ดร.นพดล ฐลีจันทร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น
- 3) นายอัมรินทร์ พันธุ์วิล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน
- 4) รศ.ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ประจำหลักสูตร ค.บ.การศึกษาพิเศษและการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) นายเรืองเวช ผาสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

1.3.1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.3.1.5 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และประเด็นคำถามเพื่อยกร่างรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างประเด็นคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.3.2.2 จัดพิมพ์แบบบันทึกข้อมูล และประเด็นคำถามฉบับร่าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์

1.3.3 แบบตรวจสอบรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยการประเมินความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และ ความเป็นประโยชน์ (Utility) มีลักษณะเป็น

ตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ ดังนี้

	ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับ มากที่สุด
	ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับ มาก
	ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับ ปานกลาง
	ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับ น้อย
	ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
	โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีคุณภาพของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีคุณภาพของรูปแบบอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีคุณภาพของรูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีคุณภาพของรูปแบบอยู่ในระดับน้อย
ที่น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีคุณภาพของรูปแบบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ระยะที่ 1)

1.4.2 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เล่ม เพื่อกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ของกิจกรรมในการดำเนินงานของรูปแบบในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ในระหว่างวันที่ 1-31 เมษายน 2561

1.4.3 ผลการศึกษาศาสนสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ปี และได้รับการยอมรับในระดับประเทศ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน ในวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 2) โรงเรียนอนุบาลบ้านรัก ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2561 และ 3) ศูนย์เด็กก่อนก่อนเกณฑ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2561 โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น เพื่อกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของกิจกรรมในการดำเนินงานของรูปแบบในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

1.4.4 ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการยกร่างรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 คน ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 โดยนำข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 การสังเคราะห์

เอกสาร (Content Analysis) และการศึกษาดูงาน (Site Visit) ของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยการถอดเทปบันทึกและวิเคราะห์ตีความข้อมูลที่ได้จากผลการสนทนากลุ่ม

1.4.5 ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในระหว่างวันที่ 4-8 มิถุนายน 2561 เพื่อตรวจสอบรูปแบบให้มีมาตรฐานคุณภาพที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพรูปแบบ 4 ด้าน (สุวิมล ว่องวานิช, 2549) ดังนี้ 1) ความถูกต้อง (Accuracy) 2) ความเหมาะสม (Propriety) 3) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และ 4) ความเป็นประโยชน์ (Utility)

1.4.6 นำข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบมาปรับปรุงรูปแบบและคู่มือให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1.5.1 การสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ปี และได้รับการยอมรับในระดับประเทศ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลบ้านรัก 2) ศูนย์เด็กอ่อนก่อนเกณฑ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต และ 3) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน เพื่อศึกษารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.2 การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ตามประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อยกร่างรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.3 วิเคราะห์ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

2.1.1 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 1 ในปีการศึกษา 2561 มีกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 32 คน ได้แก่ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 คน 2) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน 3) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน และ 4) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

2.1.2 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 2 ในปีการศึกษา 2562 มีกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 156 คน ได้แก่ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน 2) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน 3) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 64 คน และ 4) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.1.1 แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน ตามหลักสูตรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีการศึกษา 2561(ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

2.2.1.2 แบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

ระดับ 5 หมายถึง ทำได้ด้วยตนเอง

ระดับ 4 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

ระดับ 3 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทางและวาจา

ระดับ 2 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนทางกาย(สัมผัส)และวาจา

ระดับ 1 หมายถึง ทำไม่ได้

2.2.1.3 แบบสัมภาษณ์ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน จากหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีการศึกษา 2561

2.3.2 แบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างแบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2.3.2.2 จัดพิมพ์แบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคลฉบับร่าง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความเหมาะสมของข้อความ ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์แบบบันทึกข้อมูลฉบับสมบูรณ์

2.3.2.3 นำแบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

2.3.3 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.3.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3.3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3.3.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบภาษา ความเหมาะสม ครบถ้วน และความสอดคล้องของประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

- 1) นายมานิตย์ คำงาม ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- 2) ดร.นพดล ฐลีจันทร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา

9 จังหวัดขอนแก่น

- 3) นายอัมรินทร์ พันธุ์วิไล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน

4) รศ.ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ประจำหลักสูตร ค.บ.การศึกษาพิเศษ และการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) นายเรืองเวช ผาสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

2.3.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.5 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 1 ปีการศึกษา 2561

2.4.1.1 ผลการประเมินระดับความสามารถก่อนและหลังของทักษะพื้นฐานเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้ง 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ 2) ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก 3) ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน 4) ทักษะสังคม 5) ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา และ 6) ทักษะทางสติปัญญาหรือการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล จำนวน 10 คน ที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างวันที่ 25 มิถุนายน 2561 – 31 มีนาคม 2562

2.4.1.2 ผลการสัมภาษณ์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 11 เมษายน 2562 จากกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 22 คน คือ 1) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน 2) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน และ 3) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบเพื่อทดลองใช้ในรอบที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2.4.2 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2.4.2.1 ผลการประเมินระดับความสามารถก่อนและหลังของทักษะพื้นฐานเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้ง 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ 2) ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก 3) ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน 4) ทักษะสังคม 5) ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา และ 6) ทักษะทางสติปัญญาหรือการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกผลการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล จำนวน 45 คน ที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรม

ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2562-31 มีนาคม 2563

2.4.2.2 ผลการสัมภาษณ์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 9 เมษายน 2563 จากกลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน 2) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน และ 3) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 1 ปีการศึกษา 2561

2.5.1.1 ผลการประเมินระดับความสามารถก่อนและหลังของทักษะพื้นฐานเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน รอบที่ 1 ในปีการศึกษา 2561 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอด้วยตาราง 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผลการประเมินทักษะพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครูผู้ให้บริการเป็นผู้ประเมินความสามารถก่อนและหลัง จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน รอบที่ 1 ในปีการศึกษา โดยใช้เกณฑ์ประเมินทักษะ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ทำได้ด้วยตนเอง

ระดับ 4 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

ระดับ 3 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทางและวาจา

ระดับ 2 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนทางกาย(สัมผัส) และวาจา

ระดับ 1 หมายถึง ทำไม่ได้

ใช้เกณฑ์แปลความหมายการประเมินผลการเรียนรู้ตามทักษะพื้นฐาน (ตามหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2561) ซึ่งสรุปผลการเรียนรู้ของเด็กตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในแต่ละทักษะพื้นฐานทั้ง 6 ทักษะ ดังนี้

1) ผ่าน คือ เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนนั้นได้ในระดับคุณภาพ 4 ขึ้นไป (จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป)

2) ไม่ผ่าน คือ เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามแผนนั้นได้ในระดับคุณภาพ ต่ำกว่าระดับ 4

เมื่อสรุปผลการประเมินเป้าหมายระยะยาว 1 ปี มีพัฒนาการเป็นไปตามเป้าหมายตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ตามเกณฑ์ในการพิจารณาว่าผ่านตามหลักสูตรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2561 ดังนี้

1) ผ่าน เด็กมีผลการเรียนรู้ ผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป ของจำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด

2) ไม่ผ่าน เด็กมีผลการเรียนรู้ ผ่านต่ำกว่าร้อยละ 70 ของจำนวน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด

2.5.1.2 ผลการสัมภาษณ์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 1 ในปีการศึกษา 2561

1) ผลการศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 1 ปีการศึกษา 2561

2) การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ตามประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำผลการศึกษาไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนารูปแบบเพื่อนำไปใช้ทดลองในรอบที่ 2 ในปีการศึกษา 2562

2.5.2 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2.5.2.1 ผลการประเมินระดับความสามารถก่อนและหลังของทักษะพื้นฐานเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 45 คน รอบที่ 2 ในปีการศึกษา 2562 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอด้วยตาราง 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผลการประเมินทักษะพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยครูผู้ให้บริการเป็นผู้ประเมินความสามารถก่อนและหลัง จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน รอบที่ 1 ในปีการศึกษา โดยใช้เกณฑ์ประเมินทักษะ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ทำได้ด้วยตนเอง

ระดับ 4 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา

ระดับ 3 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทางและวาจา

ระดับ 2 หมายถึง ทำได้แต่ต้องช่วยด้วยการกระตุ้นเตือนทางกาย(สัมผัส) และวาจา

ระดับ 1 หมายถึง ทำไม่ได้

ใช้เกณฑ์แปลความหมายการประเมินผลการเรียนรู้ตามทักษะพื้นฐาน (ตามหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2562) ซึ่งสรุปผลการเรียนรู้ของเด็กตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในแต่ละทักษะพื้นฐานทั้ง 6 ทักษะ ดังนี้

1) ผ่าน คือ เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนนั้นได้ในระดับคุณภาพ 4 ขึ้นไป (จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป)

2) ไม่ผ่าน คือ เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามแผนนั้นได้ในระดับคุณภาพ ต่ำกว่าระดับ 4 เมื่อสรุปผลการประเมินเป้าหมายระยะยาว 1 ปี มีพัฒนาการเป็นไปตามเป้าหมายตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ตามเกณฑ์ในการพิจารณาว่าผ่านตามหลักสูตรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2562 ดังนี้

1) ผ่าน เด็กมีผลการเรียนรู้ ผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป ของจำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด

2) ไม่ผ่าน เด็กมีผลการเรียนรู้ ผ่านต่ำกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด

2.5.3 ผลการสัมภาษณ์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 2 ในปีการศึกษา 2562

2.5.3.1 ผลการศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ รอบที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2.5.3.2 การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ตามประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ และนำผลการศึกษาไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเด็กที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 111 คน ได้แก่ 1) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน 2) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 64 คน และ 3) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์, 2561)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ๆ ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (Numerical Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยกำหนดความมากน้อยของความพึงพอใจ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open – Ended Questions)

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์

3.3.2 ผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยอิงกรอบประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จจากกรอบการประเมิน ร่วมกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

3.3.3 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่าง คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ความตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นการถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item and Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ประกอบด้วย

3.3.3.1 นายมานิตย์ คำงาม ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3.3.3.2 ดร.นพดล ชูสีจันทร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9
จังหวัดขอนแก่น

3.3.3.3 นายอัมรินทร์ พันธุ์ไล ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน

3.3.3.4 รศ.ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม อาจารย์ประจำหลักสูตร ค.บ.การศึกษา
พิเศษและการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.3.3.5 นายเรืองเวช ผาสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้
รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตาม
แนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีข้อคำถามที่มีค่า
IOC = 0.60 – 1.00 จำนวน 15 ข้อ

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญนำไปศึกษาที่ศูนย์
การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยไปทดลองใช้
(Try out) กับผู้ปกครองและครูผู้ให้บริการ จำนวน 30 คน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งพบว่า
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3.3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 10 -17 เมษายน 2563
จากกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 111 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน
2) ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ลงทะเบียนเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน และ 3) ครูที่ให้บริการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน
64 คน ตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยจัดประชุม เพื่อชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม

3.4.2 ผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นรายบุคคล

3.4.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประมวลผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพเด็กที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดวอลดอร์ฟของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดกาฬสินธุ์ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง
ประกอบการบรรยาย โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
 สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์
 เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ มีดังนี้

1. การหาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
\sum	หมายถึง	ผลรวมคะแนน
R	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ		
+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P	หมายถึง	ค่าร้อยละ
X	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
N	หมายถึง	จำนวนประชากร

3. การหาค่าเฉลี่ยของประชากร (μ)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

μ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของประชากร
 $\sum X$ หมายถึง ผลรวมของข้อมูลที่น่ามาคำนวณ
 N หมายถึง จำนวนประชากร

4. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \mu)^2}{N}}$$

σ หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
 X_i หมายถึง ค่าตัวแปร
 μ หมายถึง ค่าเฉลี่ย
 $\sum (X_i - \mu)$ หมายถึง ผลรวม
 N หมายถึง จำนวนประชากร

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาค

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n หมายถึง จำนวนข้อคำถาม
 S_i^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 S^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ